

15.10.2019

Veroparatiiseja koskeva toimintapolitiikka Finnveran rahoitustoiminnassa

1. Tausta

Veroparatiiseilla tarkoitetaan maita, joissa on matala tai olematon verotus ja tiukka pankkisalaisuus, mutta ei kansainvälisiä sopimuksia tai lainsäädäntöä läpinäkyvästä omistajuudesta. Veroparatiiseja voidaan hyödyntää veronkierrossa ja ne muodostavat korkean riskin myös rahanpesutoimintaan. Niiden laitonta käyttöä pyritään torjumaan niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

Veroparatiiseja voidaan käyttää monilla tavoilla sekä lailliseen että laittomaan toimintaan. Yleensä veroparatiisiyhtiön käyttö on vain kulissijärjestely omistuksen häivyttämisessä. Tällöin yhtiön rekisteröintivaltio voi olla kaukainen saarivaltio Karibiassa, mutta sen pankkitilit ovat kuitenkin Euroopassa, useimmiten joko Luxemburgissa tai Sveitsissä.

Henkilön tai yhtiön varallisuuden sijoittaminen veroparatiisiin rekisteröidyn yhtiön nimiin ei automaattisesti tarkoita syyllistymistä veronkiertoon. Siirtämiseen voi olla muita henkilökohtaisia syitä. Varallisuutensa voi laillisesti siirtää veroparatiisissa olevan yhtiön nimiin, mutta verotuksellista hyötyä siitä ei juuri ole, jos noudattaa Suomen verolakeja.

Veroparatiisiyhtiön käyttäminen on veronkiertoa, kun Suomessa verovelvollinen henkilö tai yritys jättää ilmoittamatta Suomen verohallinnolle sellaiset veroparatiisiyhtiön kanavoidut tulonsa, josta sen pitäisi maksaa veroa Suomeen.

2. Veroparatiiseja koskeva sääntely

Euroopan unioni pyrkii parantamaan veroalan hyvää hallintotapaa maailmanlaajuisesti. Sen tarkoituksena on edistää toimenpiteitä veropetosten, verovilpin ja veronkierron torjumiseksi. Tätä tarkoitusta varten EU:n neuvosto on hyväksynyt 5.12.2017 veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevan EU:n luettelon, *ns. musta lista* (Ks. liite 1). Luetteloon on kirjattu EU:n ulkopuolisia maita tai alueita, jotka eivät olleet antaneet riittäviä sitoumuksia EU:lle veroasioiden huolenaiheisiin vastaamiseksi.

Mustan listan valtioita yhdistävät seuraavat tekijät:

- Tehokas veronmaksajia koskeva tietojen vaihto muiden valtioiden viranomaisten kanssa puuttuu. Muun muassa rahoitusta ja omistuksia koskevia tietoja ei luovuteta lainkaan tai luovutetaan vain puutteellisesti.
- Ulkomailla asuvien henkilöiden tuloista ja varoista ei kanneta veroa tai se on vähäinen, veroetuja tarjolla nimenomaan ulkomailla asuville henkilöille
- Valtiossa ei sovelleta yleisesti hyväksytyjä hyvän hallintotavan vähimmäisstandardeja ja vastuullisuutta.

EU ei myönnä rahoitusta mustalla listalla olevaan valtioon sijoittuneelle taholle. Luettelo on jatkuvan seurannan ja päivityksen kohteena, joten valtio voidaan poistaa listalta ja samoin uusi valtio voidaan lisätä listalle.

Mustan listan ohella EU:lla on laajempi lista seurannassa olevista maista, jotka ovat sitoutuneet täyttämään verotusta koskevat yhteistyövelvoitteet EU:n suuntaan tiettyyn ajankohtaan mennessä ja ovat tästä johtuen EU:n seurannassa. Harmaalla listalla oleviin valtioihin ei kohdistu rahoituskieltoa, mutta näihin valtioihin liittyy suurempi riski joutua mustalle listalle.

15.10.2019

EU:n ohella OECD edistää toiminnassaan hyvää maailmanlaajuista verostandardia sekä ylläpitää omaa luokittelulistaa valtioiden tilanteesta verotusta koskevan tiedonvaihdon avoimuuden osalta (ks. liite 1). EU ja OECD toimivat verotusasioissa yhteistyössä toisiaan täydentäen.

Finnveran kotimaan rahoituksen pk-takaustuotetta myönnettäessä hyödynnetään EU:n Investointirahaston ns. COSME-rahoitusta sekä jatkossa todennäköisesti myös InvestEU-rahoitusta. EU-rahoituksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä on noudattaa EU:n ja OECD:n kulloinkin voimassa olevia verostandardeja.

COSME-rahoitusta koskevan sopimuksen mukaisesti asiakasyritys tai pankki ei saa olla rekisteröitynyt valtioon, joka on EU:n tai OECD:n verotusasioissa yhteistyöhaluttomien valtioiden listalla. Tämän lisäksi asiakasyrityksen tulee olla sitoutunut jatkuvasti noudattamaan terrorismin ja rahanpesun estämistä sekä veropetosten ja harmaan talouden ehkäisemistä koskevia standardeja sekä kulloinkin voimassaolevaa lainsäädäntöä.

InvestEU-rahoituksen välittäjänä toimiminen edellyttää organisaatiolta sääntöjä ja menettelyjä veronkiertoriskin arviointiin sekä veroasioissa yhteistyöhaluttomia oikeudenkäyttöalueita koskevaa rahoituskieltoa EU-varoista tuettavien rahoitusvälineiden osalta.

3. Finnveran veroparatiiseja koskevan toimintapolitiikan lähtökohdat

Finnvera odottaa, että sen asiakasyritykset noudattavat soveltuvaa verosääntelyä ja pyrkivät muutoinkin hyvään käytäntöön verokysymyksissä ilmoittamalla ja maksamalla verot huolellisesti ja ajoissa sekä harjoittamalla liiketoimintaa nimenomaan kaupallisesta eikä verotuksen kiertämisen lähtökohdasta.

Finnveran rooli yhtäältä julkisena rahoittajana ja toisaalta EU-varojen kanavoijana kotimaisille edellyttää Finnveran osaltaan varmistavan, että sen rahoittamien yritysten toiminnassa ei kierretä veroja veroparatiisien avulla. Tässä toiminnassa Finnvera tukeutuu edellä mainittuihin EU:n ja OECD:n luomiin verostandardeihin sekä näissä määriteltyihin ns. veroparatiisilistoihin.

Käytännön toimenpiteinä Finnverassa veroparatiiseja koskevan toimintapolitiikan toteuttamiseksi ovat EU:n ja OECD:n määrittelyjen mukaisten veroparatiisikytkentöjen tunnistaminen rahoitushankkeissa sekä erillisten veropolitiikkojen tai sitoumusten edellyttäminen asiakasyrityksiltä näissä tilanteissa sen varmistamiseksi, että yritys noudattaa verosääntelyä asianmukaisesti toiminnassaan ja kyseisessä rahoitushankkeessa.

Finnvera ei myönnä rahoitusta asiakasyritykselle, johon kohdistuu suuri veropetoksen tai veronkierron riski.

Tässä politiikassa vahvistetaan linjaukset ja menettelytavat ns. veroparatiiseja koskevan toimintamallin varmistamiseksi Finnverassa.

4. Mitä tuotteita ja osapuolia toimintatapa koskee?

Finnveran veroparatiiseja koskeva toimintapolitiikka kattaa sekä Finnveran kotimaan että viennin rahoitustoiminnan.

Politiikalla pyritään hallitsemaan veronkiertoriskejä koskien Finnveran kotimaan rahoituksen asiakasyrityksiä ja viennin rahoituksen viejäyrityksiä.

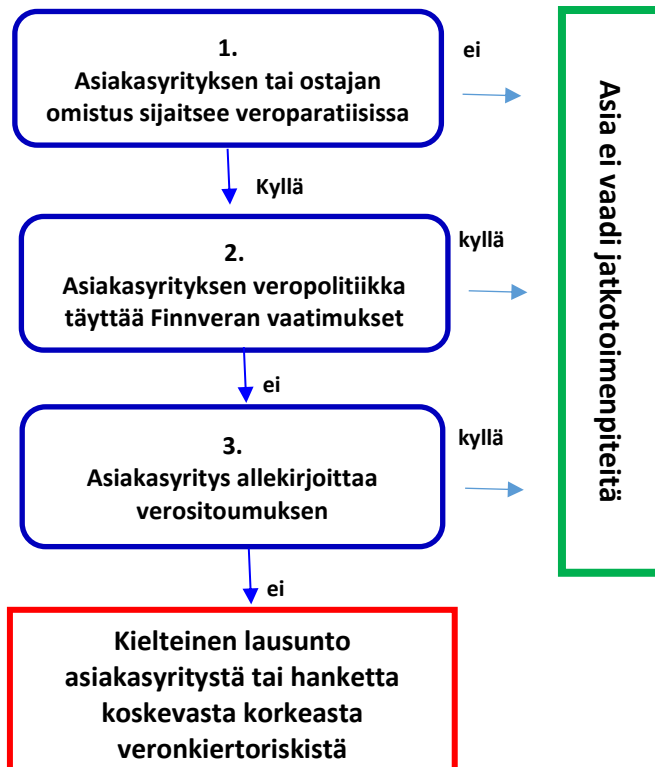
Lisäksi viennin rahoitushankkeiden ostajatahot seulotaan kaikkien muiden takuutuotteiden osalta lukuun ottamatta alle kahden vuoden remburssi- ja pankkiriskitakuuta. Tätä kautta pyritään hallitsemaan rahoitushankkeeseen kohdistuvaa veronkiertoriskiä.

15.10.2019

5. Toimintaprosessi

Prosessi perustuu kolmeen vaiheeseen.

Vaiheessa 1. veroparatiisin tunnistamisvastuu on pk-rahoituksessa asiakasvastaavalla ja viennin rahoituksessa KYC-tiimillä. Vaiheiden 2 ja 3 selvityksistä ja lausunnosta vastaa compliance officer.

Vaihe 1: Veroparatiisikytkennän tunnistaminen

Onko *kotimaan tai viennin rahoituksen* asiakasyrityksen omistus kokonaan tai osittain jossain EU:n tai OECD:n veroparatiiseja koskevalla ns. mustalla listalla?

Onko *viennin rahoituksen ostajan* omistus kokonaan tai osittain jossain EU:n tai OECD:n veroparatiiseja koskevalla ns. mustalla listalla? (ks.liite1)

Vaihe 2: Asiakasyrityksen veropolitiikan tarkistaminen

Mikäli kotimaan tai viennin asiakasyrityksen tai viennin rahoituksen ostaja-yrityksen omistus on kokonaan tai osittain veroparatiisissa, seuraavat toimenpiteet kohdistetaan Finnveran asiakasyritykseen kyseisessä hankkeessa.

Finnvera pyytää asiakasyrityksen veropolitiikan ja varmistaa, että politiikka sisältää ainakin seuraavat sitoumukset OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevien suuntaviivojen¹ mukaisesti.

¹ OECD Guidelines for Multinational Enterprises 2011 Edition. <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>

15.10.2019

- Yrityksen on noudatettava soveltuvaa verolainsäädäntöä ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeita (elleivät siirtohinnoitteluohjeet ole ristiriidassa pakollisen kansallisen sääntelyn kanssa).
- Yrityksen ei pitäisi osallistua liiketoimiin, joiden ainoana tai pääasiallisena tarkoituksena on pakoilla tai vähentää veroja.
- Yrityksen on edistettävä avoimuutta veroviranomaisten suuntaan.

Jos asiakasyrityksellä ei ole tai ei halua esittää veropolitiikkaa tai jos politiikka ei täytä edellä mainittuja vaatimuksia, yrityksen on allekirjoitettava erillinen sitoumus (vaihe 3).

Vaihe 3: Yrityksen sitoumus

Jos asiakasyrityksellä ei ole veropolitiikkaa tai se ei täytä edellä listattuja hyvän verostandardin vaatimuksia, Finnvera edellyttää asiakasyritykseltä kirjallista sitoumusta siitä, että yritys noudattaa em. vaatimuksia. Sitoumusmallit: ks. liitteet 2 ja 3.

Asiakasyrityksen veropolitiikkaa koskeva tarkistus tai yrityksen antama sitoumus on voimassa 1 vuoden. Tämän jälkeen on suoritettava uusi veropolitiikkaa koskeva tarkistus tai annettava sitoumus, mikäli yritys hakee Finnverasta rahoitusta ja hankkeeseen kytkeytyy politiikan mukaisesti veroparatiisivaltio.

6. Päätöksenteko

Jos asiakasyrityksen veropolitiikka täyttää Finnveran vaatimukset tai jos yritys toimittaa em. kirjallisen sitoumuksen, rahoituspäätös voidaan tehdä sillä päätöstopella, jossa rahoituspäätös on yleensä päätetty. Muissa tapauksissa rahoituspäätös on tehtävä yhtä ylempänä päätöksenteko- ketjussa.

Finnvera ei myönnä rahoitusta yritykselle, johon kohdistuu suuri veropetoksen tai veronkierron riski. Tämä tilanne voi olla käsillä, mikäli asiakasyrityksen tai rahoitushankkeen ostajan omistus sijaitsee EU:n tai OECD:n ns. mustan listan verotusasioissa yhteistyöhaluttomassa valtiossa ja asiakasyritys ei suostu antamaan verositoumusta tai sillä ei ole erillistä veropolitiikkaa. Tämän lisäksi Finnveran asiakasyrityksen kanssa käymät keskustelut antavat perustellun syyn merkittävälle riskille, että asiakasyritys ei täytä verotusta koskevia sääntelyvaatimuksia.

Finnveran tulee lisäksi huomioida veronkierron riskiä koskevassa päätöksenteossa EU-rahoitukselle asetetut mahdolliset tarkemmat sopimusveloitteet.

15.10.2019

LIITE 1. EU:n ja OECD:n verotusalan vaatimusten vastaisesti toimivien valtioiden listat**EU:n lista yhteistyöhaluttomista lainkäyttöalueista verotuksen osalta (ns. musta lista)**

EU:n luetteloon kuuluvat 21. kesäkuuta 2019 (virallisen lehden julkaisupäivä):

1. Amerikan Samoa
2. Belize
3. Fidži
4. Guam
5. Marshallinsaaret
6. Oman
7. Samoa
8. Trinidad ja Tobago
9. Yhdistyneet arabiemiraatit
10. Yhdysvaltain Neitsytsaaret
11. Vanuatu

EU:n lista verotusalan hyvän hallintotavan täytäntöönpanon osalta seurannassa olevista valtioista (harmaa lista) **Huom!** Tätä ei sovelleta politiikassa suoraan, mutta on seurannassa.

1. *Albania*
2. *Anguilla*
3. *Antigua ja Barbuda*
4. *Armenia*
5. *Australia*
6. *Bahama*
7. *Barbados*
8. *Bermuda*
9. *Bosnia ja Hertsegovina*
10. *Botswana*
11. *Brittiläiset Neitsytsaaret*
12. *Cap Verde*
13. *Caymansaaret*
14. *Costa Rica*
15. *Cookinsaaret*
16. *Curacao*
17. *Eswatini*
18. *Jordania*
19. *Malediivit*
20. *Marokko*
21. *Mauritius*
22. *Mongolia*
23. *Montenegro*
24. *Namibia*
25. *Nauru*
26. *Niue*
27. *Palau*
28. *Pohjois-Makedonia*
29. *Saint Kitts ja Nevis*
30. *Saint Lucia*
31. *Serbia*
32. *Seychellit*
33. *Sveitsi*

15.10.2019

- 34. *Thaimaa*
- 35. *Turkki*
- 36. *Vietnam*

<https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

OECD:n lista valtioista, jotka eivät täytä verotusta koskevan tiedonvaihdon vaatimuksia:

- 1. Trinidad ja Topago
- 2. Guatemala

<https://www.oecd.org/tax/transparency/exchange-of-information-on-request/ratings/>

15.10.2019

LIITE 2. Sitoumukset**Customer's Code of Conduct - Tax**

Finnvera expects that customer with which Finnvera has a direct or indirect relationship (a "**Finnvera Counterparty**") does not engage in aggressive tax planning and that it is transparent in its interactions with tax authorities. Therefore, Finnvera requires that:

- The Finnvera Counterparty complies with all applicable tax laws and regulations and with the OECD Transfer Pricing Guidelines (unless the Guidelines are contrary to local laws or regulations).
- The Finnvera Counterparty does not engage in transactions whose whole or main purpose is to avoid or reduce taxes.
- The Finnvera Counterparty seeks to be transparent in its interactions with tax authorities.

The undersigned, [*name of company*], hereby confirms that it satisfies and will continue to satisfy the above-mentioned requirements.

[*Signature, Exporter/asiakas*]

Asiakkaan liiketoimintaperiaatteet - Verotus

Finnvera odottaa, että asiakas, jonka kanssa Finnveralla on suora tai epäsuora suhde ("Finnvera-vastapuoli"), ei harjoita aggressiivista verosuunnittelua ja että se on avoimesti vuorovaikutuksessa veroviranomaisten kanssa. Siksi Finnvera edellyttää, että:

- Finnvera-vastapuoli noudattaa kaikkia soveltuvia verolakeja ja -määräyksiä sekä OECD:n siirtohinnoitteluohteita (ellei nämä ole paikallisten lakien tai määräysten vastaisia).
- Finnvera-vastapuoli ei harjoita liiketoimia, jotka ovat kokonaan tai pääasiallisesti tarkoitettu välttämään tai vähentämään veroja.
- Finnvera-vastapuoli pyrkii olemaan avoimessa vuorovaikutuksessa veroviranomaisten kanssa.

Allekirjoittanut [yrityksen nimi] vahvistaa, että se täyttää edellä mainitut vaatimukset ja täyttää ne jatkossakin.

[*Allekirjoitus, viejä/asiakas*]